

MINDIGTANÁRNŐ
JÓ ANNAK, AKIT SZÍVVEL NÉZNEK

NÉMETH TIBOR

KLIK kutatója
nemethtiborjanos@gmail.com

*Nádasi Mária nekem három előadást, ha tartott, mégis meghatározta az életem.
Ebben a személyes kitárulkozásban arról lesz szó, miért hatékony.*

Az tűnt fel először, mily pontosan fogalmaz – szava, mint a kés (nem mások szavát, de sajátjait nyúvi, kapcsolata velük azért ilyen), szereti a szókat, megbecsüli őket, kedves velük. Régen írt is, láttam (emelkedett stílus, pont a mondat végén, lüktető szövegtest), most főleg beszél. Amit mond, újra meghallgatja többször belül bárki: indulsz el és felcsúszik gyomrodból hangsúlyja, ha nincs ott, szemeit kölcsönveszed.

Pedig semmi cifra, de hol szava, ott van. Nem tudható, hányszor néz naponta gépet, mennyit tanácsol, tárgyal, fogad (jön MZ/X és mégis válaszol). Ideje mindig, óra előtt készül, vendégét fogadja és készül tovább. Nem csak odakerült, ő nem úgy van ott. Nagy tisztelettel szólnak róla népek – úgy hívják: *Marika*.

Példája ragacs, persze nem papol (róla alig tudhatni meg bármit). Lehet, azért van ez, mert mindig figyel (reggel-este éber, jól kell, hogy aludjon). Jelen van s moccantja, kiben van kurázi, hogy jobb legyen, hogy nőjön, hogy húzza ki magát (ritka ajándék találkozáskor, hogy állni jó tartású öreg tanít). Bízna benne, mert érzik bőrében az embert, nem oktat – a földszintről beszél. El nem hagy senkit, de segít előre, biztat és segít (nincs professzorkodás).

Széles szellemű, de mindent újra leshet – ismeretlen nyelvet örül, ha hall. Fedezze csak fel mondatban a taktust, megáll majd, fülel, s nem vesz levegőt. Magába téved, nyakát behúzza, agya futni kezd, szemén a nap kisüt. Hálás, ha tanulhat – majd utánanéző, szombaton képzés, este vitakör. Tanonca, mint tenger, de olyanok, mint felhők, bár egymásra annyit sem hasonlítanak: az egyik csillagász, másik zoológus s tőle tanul mind épp kártyát osztani.

Egyik szeme ápol, akkor is, ha int (látszik, nem tud senkit elveszejteni). Ritkaság: ő minden posztra jó (ha segítő vagy elnök, ha opponens, ha tag), a helyén van itt-ott, mert megbízható. Van horgony benne (jó nehéz acél), mely a föld héjába beleharapott – az óvja-védi, az nem engedi, attól oly szabad, az a gyökere.

A tanárnőt tíz éve ismerem, a neveléstudományi doktori képzésen a konzulensem volt, azóta közlőre figyelem munkáját. Szigorú vizsgáztatónak ismerték (én örök fiatalnak látom), tehetsége vitathatatlan (még tanult is rá) – nyilván rendkívüli teljesítményt nyújtott évtizedeken át (nem mindenki emerita). Őszinte ember mind örül neki, a sumák tart csak, hogy felismerik – pedig nem kell, féljen ő

se, itt mindenki kap lapot. Maszkot viselni nem láttam soha (a buszon áll, pedig megvan hatvan; kedvesen köszönget, és kollégáit jobbára magázza). Nem akar megfelelni senkinek – ő addig adta mindenét, míg csak észrevették: ez különleges teljesítmény. Innen azonban még lehet nagyon messze a hatékonyság, ahogy látjuk sokszor (mert nem látunk semmit). Pontos, igaz, inspiratív, művelt és karitatív tanár van azért (azt mondják, van, én el is hiszem), ő sokkal több ennél, mert hatékony is (és most erről van itt szó): ki hozzá jár, tanul, a restet munkára fogja, tüzet fog a száraz gally.

Nekem és szerintem azért hatékony, mert nem száradt rá a pedagógia – pedig nyilván a mindene, de úgy látszik, neki több mindene van. Itt van rögtön a szabadsága (ez nem *az* a szabadság, mert húsz dupla órát még mindig tart egy héten pedig hatvanöt is rég volt), hanem a belső. Tanultunk róla, ez az, ami kívül is meglátszik, ettől szép az arc, nyilván mindenki érti, erről nem is írok többet. Aztán itt van az egész élete (ő a tényeket nem úgy mutogatja, mint számár a fülit), persze mindent újra feltenne, ha kezdhethé megint (és akkor is ugyanezt csinálná). És az arc ettől is szép, ki lehet próbálni, mindenkinek csak ajánlom. És sok minden van még itt. Nem a projektmódszerre vagy az adaptivitásra gondolok, hanem arra, hogy van, aki szívvel is lát (és milyen jó annak, akit szívvel néznek). De gondolhatnék azokra is mind, kiknek, ha meghallják nevét, fejük bólogatni kezd, csak úgy.

Nádasi Mária tanárnőnek szívből kívánok minden jót. Mindenkinek ilyen tanárt kívánok. Vagy kertészt, péket, villamosvezetőt. Cipészt, revizort, postást. Lehet, hogy valaha ilyenek voltak az emberek (régén ezt talán tanították, vagy ő csak eltanulta): volt önbecsülésük, szerették a szakmát, hittek egy jó világban, a harcban nem fásultak el.

Jó, hogy sokan tudják, amit én, így igazolhatnak – aki odajárt, aki látta, hallotta, az mind. Örülök, hogy én mondhattam el.